

Dutch&Detained

LEGAL ASSISTANCE TO DUTCH DETAINEES ABROAD

INHOUDELIJK EN FINANCIËEL VERSLAG 2021

GEDETINEERDENBEGELEIDING BUITENLAND

AANVULLENDE JURIDISCHE ONDERSTEUNING ZORGLANDEN

29 april 2022
AMSTERDAM

Dutch & Detained

LEGAL ASSISTANCE TO DUTCH DETAINEES ABROAD

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	4
Korte terugblik op 2020.....	4
2021: jaar van groei.....	5
Achtergrond subsidieverlening en raamovereenkomst.....	5
Personele samenstelling.....	6
Bestuur.....	6
Medewerkers.....	6
Student-stagjairs.....	7
Adviseurs.....	7
Gerealiseerde activiteiten.....	7
Individuele juridische ondersteuning.....	7
Individuele ondersteuning in cijfers.....	8
Samenwerking BZ en subsidiepartners.....	9
Structurele verbetering positie gedetineerden.....	9
Comeback.....	10
Reizen.....	11
Kennissuitbouw.....	12
Amsterdam Law Clinics.....	12
Statutenwijziging.....	13
Optimalisering processen.....	13
Vergroten zichtbaarheid.....	13
Financieel beheer.....	14
Toelichting op de staat van baten en lasten.....	14
Uitbreiding inkomsten.....	14
Lasten.....	15
Toelichting op de balans.....	15
Vrij vermogen.....	16
Bestemmingsfonds.....	16
Ondertekening.....	16

INHOUDELIJK JAARVERSLAG

Inleiding

Stichting Dutch&Detained is een onafhankelijke non-profit organisatie die zich, met gratis juridische ondersteuning, inzet voor een eerlijke procesgang en de humane behandeling van Nederlanders gedetineerd in landen¹ die niet aan de mensenrechtenverdragen voldoen ('zorglanden'). Daarnaast verlenen wij intensieve juridische ondersteuning aan Nederlanders die de doodstraf riskeren. Wij richten ons op de meest kwetsbare, veelal kansarme, gedetineerden. Veel voorkomende kwetsbaarheden zijn armoede, positie van afhankelijkheid, cognitieve beperkingen en fysieke/psychiatrische problematiek. Onze ervaringen uit de individuele ondersteuning zetten we in voor structurele verbetering van de positie van deze gemarginaliseerde groep.

Bij een detentie in het buitenland is er geen recht op gefinancierde rechtsbijstand vanuit Nederland, dit is de verantwoordelijkheid van het land van detentie. De lokale bijstand is echter veelal zwaar ondermaats. Niet zelden krijgt een toegewezen advocaat niet of nauwelijks betaald voor diens werkzaamheden, terwijl deze overladen wordt met zaken, waardoor er amper tijd is om het dossier te bestuderen en een uitgebreide verdediging te voeren. Soms wordt een advocaat pas in een zeer laat stadium – in een uiterst geval pas op zitting – aangesteld. Advocaten hebben slechts zeer zelden ervaring met een gedetineerde uit het buitenland, waardoor zij de benodigde kennis van de internationale aspecten ontberen. Onder deze omstandigheden zijn gedetineerden extra vatbaar voor oplichting, corruptie en onrechtmatige detentie (vb. bij onschuld). De subsidiëring van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) geeft Dutch&Detained de unieke mogelijkheid om ook onvermogen gedetineerden bij te staan. *Geen ander kantoor of organisatie verleent structurele juridische ondersteuning aan deze groep kwetsbare gedetineerden.*

Korte terugblik op 2020

Het begin van 2020 stond grotendeels in het teken van de splitsing van werkzaamheden tussen de zorglanden en overige landen, die vanaf dan werden gedaan door stichting Lawyers Across Borders (LAB). Om te voorkomen dat cliënten hinder ondervonden van deze wijziging in ondersteuning, hebben we LAB geholpen bij vliegende start met uitgebreide informatieverstrekking aan cliënten, de soepele overdracht van dossiers, en deling van kennis en netwerk.

2020 werd daarnaast gekenmerkt door de Coronapandemie, die grote had consequenties voor gedetineerden. Buitenlandse gedetineerden, die in de regel afhankelijk zijn van hulp van buitenaf, werden in het bijzonder hard

¹ Dutch&Detained is actief in de 'zorglanden', dit zijn de landen die volgens BZ niet voldoen aan de minimumvoorwaarden voor detentieomstandigheden en een eerlijk proces, zoals vastgelegd in internationale afspraken en verdragen. Kortom, Dutch&Detained is wereldwijd actief, behalve in: de EU, Zwitserland, Noorwegen, IJsland, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Japan, het Verenigd Koninkrijk en Singapore.

geraakt door de pandemie. De COVID-19 maatregelen hadden ook grote consequenties op het werk van Dutch&Detained. We werden geconfronteerd met een veelvoud aan extra werkzaamheden, gestokte doorstroming, en het verlenen van juridische ondersteuning werd veel bewerklijker.

2021: jaar van groei

In 2021 lag de focus op groei. Zowel qua aantal zaken en medewerkers, als qua kennisopbouw, netwerk en professionalisering heeft Dutch&Detained zich uitgebreid. Het aantal lopende zaken heeft de grens van honderd ruim overschreden. Mede daarom zijn er twee advocaten bijgekomen en is het aantal stagiaires verdubbeld.

Dit document bevat een inhoudelijk en financieel verslag van de werkzaamheden van Dutch&Detained in het jaar 2021, waarmee wordt voldaan aan de eisen geformuleerd in Beschikking d.d. 24.12.2019 (de Subsidiebeschikking).

Achtergrond subsidieverlening en raamovereenkomst

Dutch&Detained is in 2019 opgericht vanuit voormalig advocatenkantoor Stapert Advocaten, waar jarenlang bijstand werd verleend aan Nederlanders gedetineerd in het buitenland, in het bijzonder aan hen die de doodstraf riskeren. Stapert – destijds advocaat, thans raadsheer bij het Gerechtshof Den Bosch – werd door BZ gevraagd deze doodstrafwerkzaamheden uit te breiden met gesubsidieerde bijstand aan alle Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Samen met Veerle Goudswaard (directeur) richtte Stapert (voorzitter bestuur) daartoe Dutch&Detained op.

In 2019 ontving Dutch&Detained subsidie voor 1 jaar, te weten het laatste jaar van de subsidieperiode 2017-2019. Eind 2019 zijn de werkzaamheden opnieuw aanbesteed voor de periode 2020-2023. Dutch&Detained concentreert zich gedurende deze periode nog uitsluitend op de zorglanden. LAB richt zich, zoals hierboven reeds kort aangestipt, op de niet-zorglanden.

Sinds November 2020 verricht Dutch&Detained naast haar gesubsidieerde werkzaamheden voor Nederlandse gedetineerden in zorglanden, ook juridische ondersteuning aan Nederlanders die in het buitenland de doodstraf riskeren. Hiervoor heeft zij een aparte Raamovereenkomst met BZ. Groot voordeel van deze combinatie aan diensten is dat vanuit de gesubsidieerde werkzaamheden een eventueel doodstrafrisico vroegtijdig kan worden signaleerd. Na afwending kan Dutch&Detained de zaak bovendien blijven behandelen onder de subsidie. Bovendien wordt kennis en netwerk uit de verschillende werkzaamheden gebundeld, hetgeen leidt tot kwalitatief betere ondersteuning. Deze continuïteit is uiterst (kosten)efficiënt, zeker nu de inkomsten uit de doodstrafzaken ten bate komen van de gesubsidieerde werkzaamheden van de stichting.

Personele samenstelling

Dutch&Detained is gedurende het jaar 2021 flink gegroeid. Het team van twee medewerkers (een advocaat en een jurist) is uitgebreid met 3 medewerkers (twee advocaten en een juridisch medewerker). Alle personen werkzaam bij Dutch&Detained, of anderzijds verbonden aan de stichting hebben ervaring, kennis en/of netwerk in het internationale (straf)recht. Wat betreft de talenkennis heeft Dutch&Detained naast Engels, Frans en Spaans, nu ook het Turks en Arabisch in huis. De groei van het aantal werknemers heeft geleid tot de mogelijkheid voor medewerkers om zich verder te specialiseren in bepaalde landen en regio's en het wereldwijde netwerk uit te breiden.

Bestuur

Bart Stapert is voorzitter van het bestuur van Dutch&Detained. De functie is onbezoldigd. Stapert was jarenlang advocaat in Nederland en de Verenigde Staten. Hij is gespecialiseerd in internationaal strafrecht, waaronder Nederlanders gedetineerd in het buitenland. In het bijzonder hen die de doodstraf riskeren. Op 1 januari 2019 trad Stapert toe tot de rechterlijke macht, als raadsheer bij het Hof 's-Hertogenbosch. In de Verenigde Staten is Stapert nog als advocaat ingeschreven. Stapert heeft daarnaast de volgende nevenfuncties: docent Beroepsopleiding Advocaten; lid bestuur stichting Rechter voor Rechters; en lid redactieraad *Wordt Vervolgd*.

Medewerkers

Veerle Goudswaard is strafrechtadvocaat en als directeur verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur, het bewaken van de consistentie en kwaliteit van de dienstverlening, en de ontwikkeling van de stichting. Goudswaard heeft ruime buitenlandervaring en heeft zich in zowel studie als werk altijd gericht op het internationale strafrecht. Goudswaard spreekt vloeiend Engels en heeft daarnaast een goede basiskennis van het Spaans. Goudswaard richt zich voornamelijk op de doodstrafzaken, en zaken in de Verenigde Staten, Thailand en het Midden-Oosten. Goudswaard is oprichter van Dutch&Detained.

Sofie Bollen is sinds september 2020 als jurist verbonden aan Dutch&Detained. Bollen studeerde zowel Internationale Betrekkingen (Rijksuniversiteit Groningen) als Strafrecht (Vrije Universiteit Amsterdam). Tijdens haar studie deed Bollen bij drie verschillende advocatenkantoren ervaring op en werkte zij als student-assistent en junior-onderzoeker bij de Vrije Universiteit. Bollen richt zich voornamelijk op Latijns-Amerika en Noord-Afrika. Bollen spreekt vloeiend Engels en Frans en heeft een stevige basis van het Spaans en Italiaans.

Bart Krämer zet zich per 1 januari 2021 in voor Dutch&Detained. Krämer is aan de Universiteit van Amsterdam publiekrechtelijk afgestudeerd in de richting Nederlands strafrecht, met een verdieping in het internationaal en financieel strafrecht. Krämer is zijn loopbaan in de advocatuur in 2013 gestart en voert naast zijn werk bij Dutch&Detained een eigen strafrechtpraktijk in Amsterdam. Krämer spreekt vloeiend Engels en richt zich voornamelijk op de Verenigde Staten.

Luca van der Hoeven is per mei 2021 in dienst getreden als jurist. Van der Hoeven is afgestudeerd in Nederlands strafrecht aan de Universiteit van Amsterdam. Naast haar werkzaamheden voor twee dagen in de week bij Dutch&Detained volgt zij een tweede master in het internationaal strafrecht aan de Universiteit van Amsterdam en Columbia Law School in de Verenigde Staten. Van der Hoeven richt zich voornamelijk op de Verenigde Staten. Van der Hoeven spreekt vloeiend Engels en heeft een goede basis van het Frans.

Per oktober 2021 is het team van Dutch&Detained ten slotte aangevuld met de komst van Talha Yilmaz. Naast zijn werk bij Dutch&Detained voert hij een commune strafpraktijk in Den Haag. Yilmaz studeerde Nederlands recht aan de universiteit Leiden met afstudeerrichting rechtsfilosofie. Naast de opleiding rechten volgde Yilmaz het honoursprogramma Recht en Religie (onderdeel van de opleiding Religiewetenschappen). Yilmaz richt zich voornamelijk op het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Yilmaz spreekt Nederlands, Engels, Turks en Arabisch.

Student-stagiairs

Dutch&Detained heeft in 2021 zeven student-stagiairs een stageplek aangeboden, telkens voor een periode voor drie maanden. Dit betroffen vijf Nederlandse stagiairs en twee internationale stagiairs. Één student-stagiair is nog acht maanden als werkstudent aangebleven. Student-stagiairs verrichten een overkoepelend juridisch inhoudelijk project en bieden daarnaast ondersteuning in individuele zaken en met administratieve taken.

Adviseurs

Dutch&Detained heeft daarnaast nauwe banden met gespecialiseerde en ervaren Nederlandse advocaten en deskundigen in het internationale (straf)recht waar zij een beroep op kan doen, waaronder: mr. Martin Witteveen, mr. Bob Kaarls, prof. mr. Stijn Franken, prof. dr. mr. Göran Sluiter, prof. dr. mr. Harmen van der Wilt, Jhr. mr. Adriaan Stoop, mr. Caroline Buisman en mr. Carolien Pentinga.

Gerealiseerde activiteiten

Individuele juridische ondersteuning

Dutch&Detained is onafhankelijk en vrij te beslissen welke zaken zij in behandeling neemt en welke ondersteuning wordt geboden. De exacte ondersteuning verschilt per zaak, afhankelijk van onder andere: het land van detentie, de verdenking, persoonlijke omstandigheden, de kwaliteit van de lokale advocaat en de fase waarin de strafzaak zich bevindt. Als de zaak nog onder de rechter is, zal een lokale advocaat de verdediging voeren. Dutch&Detained richt zich op de integriteit van het strafproces, de individuele behandeling in detentie en vult de lokale advocaat aan met onze specialistische kennis van de internationaalrechtelijke, Nederlandse en diplomatieke componenten van de zaak.

Wanneer er in eerste aanleg een veroordeling ligt, kan Dutch&Detained adviseren over de strategische keuze tussen doorprocederen (hoger beroep/cassatie), strafoverdracht, en de lokale regelingen in het land van detentie

(bijvoorbeeld: voorwaardelijke invrijheidstelling, strafvermindering op grond van goed gedrag, gratie of vervroegde vrijlating wegens humanitaire gronden).

Terugkeer naar Nederland, als vaak de enige mogelijkheid op een menswaardige detentie, is een belangrijk thema. Ondersteuning bij strafoverdracht of uitzetting vindt plaats na veroordeling, als er geen recht meer is op gefinancierde rechtsbijstand en de lokale advocaat zelden nog in beeld is. Dutch&Detained voert deze procedures dan ook zelfstandig. Bij het begeleiden van lokale procedures, zoals de indiening van een gratieverzoek, wordt vaak nauw samengewerkt met een lokale advocaat.

Voorbeeld succesvolle, intensieve juridische ondersteuning

Vijf vissers voeren vanuit Curaçao naar Venezuela om vis te kopen. Zij werden door de Venezolaanse politie op zee aangehouden, bestolen, beschoten en mishandeld. Pas twee dagen later kwamen zij aan land. De verdenking was initieel: drugssmokkel, terrorisme, benzinediefstal en illegaal betreden van de Venezolaanse wateren. Aan boord werden geen drugs of benzine aangetroffen, voor de verdenking 'terrorisme' ontbrak iedere onderbouwing. Resteerde dus slechts het illegaal betreden van de Venezolaanse wateren. Ook tegen de Nederlandse ambassade werd door de Venezolaanse autoriteiten uitsluitend het illegaal betreden van de wateren genoemd, een feit dat niet strafbaar is gesteld en alleen kan leiden tot uitzetting.

Duizenden euro's werden betaald aan advocaten die uiteindelijk niet op zitting kwamen, omdat de familie geen extra betalingen meer kon doen. Zittingen werden voortdurend uitgesteld vanwege COVID-maatregelen, maar vooral door afwezigheid van verschillende procespartijen, waaronder meermaals de officier van justitie en de tolk.

In nauwe samenwerking met de lokale advocaat, is het in augustus 2021 gelukt de vissers terug te laten keren naar hun familie op Curaçao. Dutch&Detained heeft de tekortkomingen in de rechtsgang uiteengezet aan de hand van mensenrechtenverdragen. Daarnaast heeft Dutch&Detained de lokale advocaat voorzien van wetenschappelijk onderzoek waarmee de onbetrouwbaarheid van een (foutief afgenomen) drugstest van de boot kon worden aangetoond. De lokale advocaat – die beperkt toegang heeft tot de genoemde literatuur – gaf aan dat de door ons aangevoerde informatie cruciaal is geweest voor de gevoerde verdediging die tot vrijlating van de vissers heeft geleid.

Individuele ondersteuning in cijfers

Op 1 januari 2021 had Dutch&Detained 68 lopende zaken, op 31 december 2021 waren dit er 113, waarvan 6 doodstrafzaken. Over 2021 zijn er 72 nieuwe zaken bijgekomen en konden 27 zaken worden gesloten.

Dutch&Detained was in 2021 actief in 32 zorglanden op vier verschillende continenten, waaronder in de volgende zes - voor Dutch&Detained nieuwe - landen: Bolivia, Paraguay, Taiwan, Tanzania, Venezuela en Vietnam. Over de gehele subsidieperiode heeft Dutch&Detained Nederlandse gedetineerden bijgestaan in 36 zorglanden.

Dutch&Detained heeft daarmee ervaring in Algerije, Armenië, Bolivia, Brazilië, Chili, China, Colombia, Dominicaanse Republiek, Egypte, Ethiopië, de Filipijnen, Haïti, Hong Kong, India, Indonesië, Irak, Jordanië, Libanon, Marokko, Mexico, Moldavië, Nepal, Oeganda, Paraguay, Peru, Rusland, Senegal, Suriname, Taiwan, Tanzania, Thailand, Turkije, Venezuela, Vietnam, de Verenigde Arabische Emiraten en tenslotte de Verenigde Staten.

Op eigen initiatief zendt Dutch&Detained maandelijks een overzicht van de door haar in behandeling zijnde zaken aan het ministerie van BZ en Bureau Buitenland van de Reclassering Nederland (BBRN).

Samenwerking BZ en subsidiepartners

Met BZ en de overige subsidiepartners voeren we – op ons initiatief – structureel overleg. Ook in individuele zaken vindt regelmatig afstemming en overleg plaats. Wat Dutch&Detained betreft loopt dit goed. Zaken worden over en weer doorverwezen en – waar nodig – wordt ondersteuning en advies op elkaar afgestemd.

Zo kan Dutch&Detained doorverwijzen naar stichting Epafraas wanneer wij constateren dat een cliënt behoefte heeft aan geestelijke zorg. Omgekeerd worden wij ingeschakeld wanneer er door de bezoekerwilligers van stichting Epafraas gesignaleerd wordt dat een cliënt ondersteuning nodig heeft bij een juridisch vraagstuk.

Met BBRN wordt nauw samengewerkt wat betreft de sociale aspecten van een strafzaak. Regelmatig onderzoeken wij samen in welke gevallen een Sociaal Rapport uitkomst kan bieden in een strafprocedure. In geval van strafoverdracht zetten wij in op het laten opstellen van een Bindingsrapportage, wanneer dit de kans op instemming door Nederland vergroot.

Tenslotte wordt ook regelmatig met LAB overlegd. Er vindt structurele uitwisseling plaats op het gebied van kennis en netwerk. LAB en Dutch&Detained trekken samen op om veelvoorkomende problemen en knelpunten – bijvoorbeeld in het kader van strafoverdracht – aan te kaarten bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Structurele verbetering positie gedetineerden

Dutch&Detained heeft een duidelijk afgebakende doelgroep, waartoe wij direct toegang hebben. Dit geeft ons een uitstekende uitgangspositie om de belangen van deze groep gedetineerden te behartigen. Zodra wij structurele problemen constateren, gaan we op zoek naar mogelijkheden om deze bij de wortel aan te pakken. Hierin zijn wij uiterst proactief en benaderen ieder probleem met een pallet aan (uitvoerbare) oplossingen. Ook zetten wij in op het voorkomen van problemen door, bij bijvoorbeeld gewijzigde regelgeving, proactief gedetineerden en autoriteiten te informeren.

Dutch&Detained gelooft in samenwerking en progressie. Wij zetten zowel nationaal als internationaal sterk in op structurele en blijvende verbetering van de positie van kwetsbare gedetineerden in zorglanden.

Twee voorbeelden:

Dutch&Detained zoekt regelmatig de dialoog met verschillende afdelingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid over de werking en ontwikkeling van verdragen en beleid. In dat kader spraken we over structurele problemen in de uitvoering van het WOTS-verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten, de inwerkingtreding van het nieuwe WOTS-verdrag met de Dominicaanse Republiek, en de gevolgen voor strafoverdracht van de inwerkingtreding van de Wet straffen & beschermen. Hierbij zijn we een aantal concrete voorstellen gedaan tot aanpassing/verfijning van bestaand beleid en suggesties voor de invulling van nieuw te ontwikkelen beleid.

Wat betreft de inwerkingtreding van het bilaterale verdrag tot strafoverdracht met de Dominicaanse Republiek, heeft Dutch&Detained ingezet op een proactieve informatieverschaffing en het actief benaderen van cliënten, hun contactpersonen, de diplomatieke post en een groot aantal lokale advocaten. Informatieverschaffing vond niet alleen plaats door middel van het opstellen van individuele WOTS-adviezen, maar ook middels een algemeen toelichtingsdocument waarin de volledige WOTS-procedure – zowel aan Dominicaanse als Nederlandse zijde – uiteen is gezet en alle voorwaarden uitgebreid werden toegelicht. Nu een groot deel van de Nederlandse gedetineerden in de Dominicaanse Republiek afkomstig is van een van de Caribische landen in het Koninkrijk, is extra aandacht besteed aan de voor hen afwijkende procedure en de voorwaarden. Dit toelichtingsdocument is niet alleen naar onze eigen cliënten gestuurd, maar ook naar hen die (nog) geen bijstand van Dutch&Detained ontvangen.

Comeback

Dutch&Detained maakt onderdeel uit van de redactie van het tijdschrift 'Comeback'. Hiermee draagt Dutch&Detained bij aan het verbeteren van de informatiepositie van de Nederlandse gedetineerden in het buitenland – ook degenen die geen directe ondersteuning van Dutch&Detained ontvangen. In 2021 heeft Dutch&Detained twee juridisch-inhoudelijke artikelen geschreven voor de Comeback, beide artikelen gingen over strafoverdracht.

Het eerste artikel gaf een uitgebreide, algemene uitleg over het uitzitten van een buitenlandse straf in Nederland. Ondanks dat strafoverdracht niet bedoeld is als verbetering van detentieomstandigheden, biedt dit veel Nederlanders gedetineerden wel een uitweg uit hun penibele situatie. Een groot deel van onze cliënten wenst dan ook middels strafoverdracht terug te keren naar Nederland. In dit eerste artikel van 2021 werden de procedure en voorwaarden voor strafoverdracht uitgebreid toegelicht.

Daaropvolgend schreef Dutch&Detained een artikel over de bindingsvoorwaarde bij strafoverdracht. Wij constateren dat binding vaak een (onderschat) struikelblok vormt bij strafoverdracht. Een bindingsgebrek wordt veelal pas in een laat stadium van de procedure geconstateerd, waarop directe afwijzing van het verzoek door Nederland volgt. Zonde, want met een goed voorbereid en onderbouwd verzoek tot strafoverdracht kan dit voorkomen worden. Gezien de problematiek die Dutch&Detained in de praktijk signaleert, werd besloten om een apart artikel te wijden aan het bindingsvereiste.

Omdat niet iedereen die de Comeback ontvangt, ondersteuning van Dutch&Detained of LAB krijgt, worden de artikelen vaak voorzien van een praktische insteek. Door middel van een stappenplan en hulpzinnen (vertaald naar EN/SP/FR) wordt gedetineerden de mogelijkheid geboden om zelf aan de slag te gaan.

Dutch&Detained neemt deel aan de redactievergadering op het kantoor van Reclassering Nederland in Utrecht. Op het concept van het blad geeft Dutch&Detained altijd uitgebreid en detaillistisch feedback.

Reizen

De Coronapandemie heeft ook in 2021 nog voor veel (reis)beperkingen gezorgd. Inreisbeperkingen, lange quarantaineperiodes en gevangenissen die gesloten waren voor bezoek zorgden ervoor dat reizen veelal niet mogelijk was, of zeer gecompliceerd of niet zinvol. Dutch&Detained heeft in 2021 toch enkele noodzakelijke buitenlandreizen kunnen maken, naar onder andere de Verenigde Staten, Aruba, Irak en de Verenigde Arabisch Emiraten.

In mei zijn Goudswaard en Krämer naar Florida afgereisd, met als hoofddoel het bezoek aan de cliënt en het advocatenteam in de (inmiddels voormalige) Amerikaanse doodstrafzaak. Daarnaast zijn bezoeken afgelegd aan drie andere reguliere cliënten in Florida, en aan hun advocaten, een forensisch expert en aan de familie van een gedetineerde. Ook vond een overkoepelend overleg plaats met de Department of Corrections (DOC) in Florida, waarin (de knelpunten van) de procedure tot strafoverdracht op staatsniveau werd besproken. Ten slotte is een werkbezoek gebracht aan het Nederlandse Consulaat-Generaal in Miami.

In oktober vond een reis naar Aruba plaats. Deze reis stond opnieuw in het teken van de (inmiddels voormalige) doodstrafzaak in de Verenigde Staten, ten behoeve waarvan diverse *mitigation*-werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Cruciaal in deze zaak was het in kaart brengen van het levensverhaal van de gedetineerde, ook wel *mitigation* genoemd. Goudswaard en Krämer spraken gedurende een week met in totaal 13 familieleden, vrienden en collega's. Ook werden financiële, school en medische gegevens opgevraagd. Daarnaast is kennisgemaakt met de reclasseringsmedewerkers op Aruba, en vond een overleg plaats met het Parket van de Procureur-Generaal met wie de procedure tot strafoverdracht is besproken. De procedure voor de Caribische landen binnen ons Koninkrijk verschilt op een aantal cruciale punten van strafoverdracht aan Nederland. Op het westelijk halfrond (met name Verenigde Staten en de Dominicaanse Republiek) zitten veel Nederlanders

gedetineerd die afkomstig zijn van de Caribische landen. De inwerkingtreding van het bilaterale verdrag tot strafoverdracht met de Dominicaanse Republiek maakte dit overleg extra actueel en relevant.

In december zijn Goudswaard en Yilmaz naar de Koerdische Autonome Regio in Irak (KRI) en de Verenigde Arabische Emiraten gereisd om – onder meer – een zitting bij te wonen in een doodstrafzaak in Suleimaniya. Door de aanwezigheid van Dutch&Detained en een vertegenwoordiger van het Nederlandse Consulaat-Generaal kon cliënt op zitting vrij verklaren over hetgeen tijdens het politieonderzoek had plaatsgevonden en heeft hij zijn valse bekentenis kunnen herroepen. Daarnaast is de cliënt bezocht en heeft er inhoudelijk overleg plaatsgevonden met diens advocaat en de Koerdische autoriteiten. Op de terugweg is gekozen voor een overstap in Dubai, om aldaar verschillende cliënten te bezoeken, te spreken met de diplomatieke post in Dubai, en lokale advocaten uit ons netwerk.

Kennisuitbouw

De medewerkers van Dutch&Detained volgen continue trainingen, cursussen en seminars om de juridische kennis en vaardigheden te onderhouden en vergroten. Ook vindt er structureel jurisprudentieoverleg plaats met diverse een diverse groep aan strafrechtjuristen (o.a. raadsheer, officier van justitie en strafpleiters). De meest noemenswaardige cursus betrof de Amicus US Death Penalty training. Deze zesdaagse cursus biedt zowel praktische als theoretische vaardigheden voor het verdedigen van mensen die (in de Verenigde Staten) de doodstraf riskeren. Daarnaast heeft een medewerker twee weken een intensieve cursus (juridisch) Spaans gevolgd.

Amsterdam Law Clinics

Een bijzondere manier van kennisuitbouw vindt plaats in samenwerking met de Amsterdam Law Clinics van de Universiteit van Amsterdam (UvA). De Amsterdam Law Clinics bieden studenten de mogelijkheid om te werken aan uiteenlopende vraagstukken en projecten met een publiek belang. Onderwerpen variëren van milieukwesties en mensenrechtenbescherming tot maatschappelijk verantwoord ondernemen. Werken met cliënten biedt studenten een bijzondere kans om juridische praktijkervaring op te doen. Tegelijkertijd vergroten ze de kennis van het recht en scherpen ze hun juridische vaardigheden aan. Dutch&Detained is een van de externe partners van de Amsterdam Law Clinics, die studenten deze praktijkervaring aanbiedt.

In ons werk zien wij continue schendingen van het recht op een eerlijk proces, waaronder het ontbreken van effectieve juridische bijstand, bijstand van een tolk, eindeloze voorlopige hechtenis en gedwongen getuigenissen door marteling. De eerste lichting studenten (nationaliteiten: Nederlands, Italiaans, Oostenrijks en Chinees), is daarom aan de slag gegaan met een uitgebreid onderzoeksproject naar het recht op een eerlijk proces. Elke student koos een specifiek land/regio waar zij affiniteit mee had, te weten: de Dominicaanse Republiek, Turkije, Suriname, Armenië en de Russische Federatie. Door het recht op een eerlijk proces af te pellen, vanaf internationaal niveau naar nationaal niveau, onderzochten zij wat het recht op een eerlijk proces in de meest

uitgebreide zin omvat, en wat het in een individueel geval betekent voor onze cliënten. Is er bijvoorbeeld een absoluut recht op een tolk, en zo ja, omvat dit ook de communicatie met de advocaat?

Dit gedetailleerde, praktische juridische onderzoek, waarvan het rapport in 2022 is ontvangen, verbetert het vermogen van Dutch&Detained om snel en effectief hulp te bieden aan de honderden Nederlanders die over de hele wereld worden vastgehouden in hun strijd voor een eerlijk proces.

Statutenwijziging

Via ProBono Connect – een bemiddelaar tussen maatschappelijke organisaties en advocatenkantoren die gratis juridisch advies geven – is Dutch&Detained gekoppeld aan NautaDutilh voor een voorgenomen statutenwijziging, waarmee de structuur van de stichting zal worden gewijzigd van het bestuursmodel naar het toezichtmodel. De advieswerkzaamheden van NautaDutilh zijn onbezoldigd. In 2021 is de wijziging van het bestuursmodel voorbereid. Ook hebben er verschillende gesprekken met beoogde leden voor de Raad van Toezicht plaatsgevonden. In 2022 zal de statutenwijziging worden doorgevoerd. NautaDutilh heeft daarnaast ook gratis fiscaal advies gegeven, en de algemene voorwaarden van de stichting gecontroleerd en gespecificeerd.

Optimalisering processen

Dutch&Detained zoekt constant naar manieren om werkprocessen te standaardiseren en daarmee de efficiëntie van (herhaalde) ondersteuning te vergroten. In het derde bestaansjaar van Dutch&Detained zijn er verschillende interne en externe standaarden, instructies, richtlijnen en templates opgesteld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een standaard voor het verwerken van informatie over buitenlandse rechtsstelsels (*template country report*). Dit zorgt ervoor dat opgedane kennis structureel wordt vastgelegd en toegankelijk is voor alle medewerkers.

Vergroten zichtbaarheid

In 2021 hebben we de eerste stappen gezet om onze stichting en het belang van onze werkzaamheden bij een groter publiek onder de aandacht te brengen. Zo vond er op de valreep van 2021 een interview plaats met het Advocatenblad, waarin wij de kans kregen uitgebreid te vertellen over ons werk. Ook via LinkedIn geven wij regelmatig een inkijkje in ons werk.

Het vergroten van onze zichtbaarheid is niet alleen van belang met het oog op het uitbreiden van de financiële middelen van de stichting. Het is daarnaast een manier om ons wereldwijde netwerk uit te breiden, om (jong) talent aan te trekken en te informeren.

FINANCIIEEL JAARVERSLAG

Financieel beheer

De *Jaarrekening en Samenstelverklaring 2021* (bijgevoegd) is opgesteld door Accountantskantoor C.J. van Beek & Co. Zij voert en beheert de financiële administratie van Dutch&Detained. Er vindt geregeld overleg plaats tussen Dutch&Detained en het accountantskantoor. De administratie binnen de stichting wordt beheerd door de directeur, die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van betalingen en het verwerken van financiële gegevens zoals inkoopfacturen, bonnen en andere financiële documenten. Bij het doen van een betaling wordt de bijbehorende factuur of bon per scan (app) direct doorgezonden naar het accountantskantoor.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Hieronder worden de bijzonderheden in de *Staat van baten en lasten* nader toegelicht.

Uitbreiding inkomsten

De totale inkomsten bedroegen in 2021: EUR 280.039. Door het integreren van alternatieve inkomstenstromen heeft Dutch&Detained haar **budget** – en capaciteit – praktisch **verdubbeld**. Aanvullende financiering is noodzakelijk om bij het toenemende aantal aanvragen onze juridische ondersteuning intensief aan te kunnen blijven bieden. Met uitbreiding van het aantal medewerkers is daarnaast beoogd om de ondersteuning te intensiveren en de specifieke, regionale kennis te specialiseren.

Subsidie gedetineerdenbegeleiding buitenland 2020 – 2023

Over een periode van vier jaar ontvangt Dutch&Detained van het ministerie van Buitenlandse Zaken EUR 574.000 subsidie voor het verlenen van *aanvullende juridische ondersteuning aan Nederlandse gedetineerden in zorglanden*. Dit komt neer op een jaarlijkse subsidieverlening van EUR 143.000.

Fred Foundation

Dutch&Detained ontvangt aanvullende financiering van Fred Foundation, een non-profit die zich inzet voor een samenleving die mensen stimuleert om in harmonie met zichzelf, elkaar en hun omgeving te leven. Fred Foundation is toegewijd aan het *empoweren* van mensen en het verbeteren van de gezondheid en het welzijn. Over de jaren 2021-2023 ontvangt Dutch&Detained een jaarlijkse donatie van EUR 30.000.

Raamovereenkomst doodstrafzaken

Sinds November 2020 verricht Dutch&Detained naast haar gesubsidieerde werkzaamheden voor Nederlandse gedetineerden in zorglanden, ook juridische ondersteuning aan Nederlanders die in het buitenland de doodstraf riskeren. Hiervoor heeft zij een Raamovereenkomst met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dutch&Detained factureert aan BZ de gemaakte kosten en een honorarium (rechtsbijstandstarief) voor de daadwerkelijk gemaakte uren. De inkomsten uit de doodstrafwerkzaamheden komen volledig ten bate van de stichting. Met deze extra

inkomstenbron ontstaat bovendien een gezondere entiteit, doordat een buffer aan eigen vermogen kan worden opgebouwd. De gegeneerde inkomsten betroffen in 2021 EUR 105.039.

Comeback

Dutch&Detained zit in de redactie van het blad Comeback dat ieder kwartaal onder de Nederlandse gedetineerden in het buitenland wordt verspreid. Twee keer per jaar schrijft Dutch&Detained een uitgebreid juridisch artikel voor Comeback. Per artikel ontvangen we een vergoeding van EUR 1.000 van stichting Epafra, die subsidie ontvangt voor het uitbrengen van Comeback.

Lasten

In 2021 bedroegen de totale lasten van Dutch&Detained EUR 170.904 (zonder reserveringen en vennootschapsbelasting). De lasten overstijgen de inkomsten uit de subsidie gedetineerdenbegeleiding met EUR 27.904.

Loon- en personeel

De totale personeelskosten bedroegen in 2021: EUR 126.424.

Een deel van de loonkosten is toegewezen aan de 'doodstrafwerkzaamheden' (zie post Directe kosten).

Allereerst, de post *'uitbesteed werk doodstrafzaken'* ad EUR 15.860. Dit refereert aan de werkzaamheden van advocaat Bart Krämer, die niet in loondienst is maar een vaste maandelijkse vergoeding factureert. Daarnaast wordt een bedrag van EUR 20.340 van de loonkosten in verband gebracht met de doodstrafwerkzaamheden. Dit betreft het totaal aan gedeclareerde uren, tegen een uurtarief gelijk aan gemiddelde loonkosten van EUR 30.

Huisvesting

In 2021 is EUR 21.283 besteed aan huisvesting. Het huidige huurcontract eindigt per 1 september 2022, waarna een nieuwe locatie zal worden gehuurd.

Overige lasten

Hierin zijn de kosten opgenomen die verband houden met het reilen en zeilen van de organisatie.

De post *reiskosten* bevat zowel het woon-werkverkeer als de buitenland reizen naar Dubai en Florida (voor zover deze geen verband hield met de doodstrafzaak). Het vorige jaarverslag vermeldde dat reiskosten woon-werkverkeer niet langer vergoed werden. Vanwege de toename aan inkomsten is het wel weer mogelijk om een vergoeding te betalen aan de medewerkers die buiten Amsterdam wonen.

Toelichting op de balans

Eind 2021 bedraagt het vermogen van de stichting EUR 184.252. Dit budget wordt hoofdzakelijk ingezet voor uitbreiding van het aantal medewerkers en de lasten die gepaard gaan met deze groei. Reeds in oktober 2021 is een nieuwe advocaat aangenomen. Op het moment van indiening van dit jaarverslag heeft de stichting nog een viertal nieuwe arbeidsovereenkomsten gesloten met een advocaat en drie juristen.

Vrij vermogen

Het vrije vermogen van Dutch&Detained is in 2021 toegenomen met EUR 59.847, tot EUR 69.794. Dit betreft de inkomsten onder het doodstrafcontract en de vergoeding voor de Comeback artikelen.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds gedetineerdenbegeleiding bevat een reservering van de nog te besteden subsidie van BZ en de donatie van Fred Foundation. Het bestemmingsfonds is in 2021 vermeerderd met EUR 38.285 tot in totaal EUR 114.458.

De in 2021 ontvangen subsidie bedroeg EUR 143.000, de donatie van Fred Foundation EUR 30.000. De totale lasten liepen in 2021 op tot EUR 170.915. De subsidie is dus volledig besteed, evenals bijna de gehele donatie. De stichting is verantwoordelijk voor het geheel aan (loon)kosten, maar door aanvullende inkomsten in de stichting te laten vallen kon een deel van de loonkosten in mindering worden gebracht op het vrije vermogen, waardoor een relatief grote reservering is ontstaan.

Ondertekening

Voorzitter bestuur Dutch&Detained

29 april 2022, Amsterdam

Bart Stapert